

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 13¹, 15, 22, 23, 29, 30¹, 31, 32, 34, 35, 36¹, 36², 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO NR. I-1607 4, 8, 16, 18, 19, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 15 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2557 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

<p>Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies</p>	<p>Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies</p>	<p>Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus</p>
<p>2025-02-28 LR žemės ūkio ministerijos raštas Nr. 25-2617; 2025-05-05 raštas Nr. 25-2617(2)</p>	<p>1. Žemės įstatymo projekto 2 straipsniu siūloma pakeisti galiojančio Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir <i>nustatyti, kad savivaldybės taptų ne tik miestų ir miestelių teritorijų ribose esančios valstybinės žemės, bet visos (tiek miestų ir miestelių, tiek kaimo gyvenamosiose vietovėse) savivaldybės teritorijoje esančios valstybinės žemės, perduotos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu</i> (išskyrus žemę, kuri Žemės įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams), <i>patikėjimo teisės subjektu (patikėtiniu).</i></p> <p>Pažymime, kad Žemės ūkio ministerija, būdama suinteresuota racionalių žemės ūkio paskirties žemės valdymu, sąžiningos konkurencijos žemės ūkyje skatinimu, siekiu užkirsti kelią gamybos bei rinkos monopolizavimui, nepritaria siūlymui, kad savivaldybės taptų kaimo gyvenamosiose vietovėse esančios valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektu (patikėtiniu) dėl toliau išvardytų priežasčių:</p>	<p>Neatsižvelgta. LR Seimas 2022 m. birželio 30 d. pritarė Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1311 ir savivaldybės nuo 2024 m. sausio 1 d. tapo valstybinės žemės patikėtinėmis miestų ir miestelių teritorijų ribose. Pažymėtina, kad pagal LR teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 1 straipsnį miesteliai priskiriami kaimo gyvenamosioms vietovėms. Grindžiant platesnių patikėjimo teisių savivaldybėms perdavimą, remiamasi Konstitucinio Teismo nutarimais, kuriuose nurodoma, kad kiekviena iš viešosios valdžios sistemų (tiek centrinė valdžia, tiek vietos savivalda – past.) įgyvendina jai būdingas funkcijas. Kita vertus, savavaldi teritorinė bendruomenė yra visos valstybinės bendruomenės – pilietinės Tautos dalis, todėl savivaldybių – teritorinių bendruomenių viešojo intereso negalima priešpriešinti visos valstybinės bendruomenės viešajam interesui, kurį pagal savo kompetenciją turi garantuoti ir valstybės institucijos. Tarp valstybės valdymo ir vietos savivaldos yra sąveika, pasireiškianti <i>inter alia</i> tuo, kad centralizuotas valstybės valdymas administraciniuose teritoriniuose vienetuose yra derinamas su</p>

<p>1.1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 128 straipsnyje nustatyta, kad valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką nustato įstatymas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą savo nutarimuose konstatavęs, kad valstybės turtas nėra savitikslis, bet turi duoti naudą visuomenei ir turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai tvarkomas; įstatymai turi saugoti visų savininkų nuosavybės teises, taigi ir valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, nuosavybės teises; neleidžiamas toks teisinis reguliavimas, pagal kurį valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas būtų valdomas, naudojamas, juo būtų disponuojama taip, kad būtų tenkinami tik vienos socialinės grupės ar atskirų asmenų interesai arba poreikiai ir šis turtas netarnautų viešajam interesui, visuomenės poreikiui, tautos gerovei (Konstitucinio Teismo 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d., 2007 m. lapkričio 23 d., 2008 m. birželio 30 d., 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. vasario 26 d. nutarimai). Nuosavybės teises saugo įstatymai. <u>Konstitucijos</u> 23 straipsnio 2 dalies nuostata reiškia, kad įstatymai turi saugoti visų savininkų nuosavybės teises, taigi ir valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, nuosavybės teisę.</p> <p>Būtina pažymėti, kad <u>Konstitucijoje</u> žemė traktuojama kaip visuotinė vertybė, turinti socialinę funkciją – tarnauti tautos gerovei (Konstitucinio Teismo 1995 m. kovo 8 d., 1996 m. rugsėjo 25 d. nutarimai).</p> <p>Valstybės valdymas ir vietos savivalda – tai dvi <u>Konstitucijoje</u> numatytos viešosios valdžios sistemos. Jos nėra tapačios. Konstitucijoje vietos savivalda yra įtvirtinta kaip savaveiksmiškumo pagrindais veikianti ir valstybės valdžios institucijoms tiesiogiai nepavaldi vietinė viešojo administravimo sistema – įstatymų numatytų administracinių vienetų teritorinių bendruomenių savitvarka ir savaveiksmiškumas pagal <u>Konstitucijos</u> ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją. Vietos savivalda yra administracinių vienetų teritorinių bendruomenių valdžia, kuri yra formuojama ir funkcionuoja kitokiais nei</p>	<p>decentralizacija, tuo, kad įstatymuose yra įtvirtinamas centrinės valdžios institucijų ir savivaldybių bendradarbiavimas, tuo, kad valstybė įvairiais būdais ir formomis remia savivaldybes, taip pat tuo, kad valstybė įstatymų apibrėžtomis formomis prižiūri savivaldybių veiklą ir koordinuoja valstybės ir savivaldybių bendrus veiksmus, kai yra siekiama reikšmingų socialinių tikslų (Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d., 2000 m. birželio 13 d., 2001 m. birželio 28 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. gruodžio 24 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).</p> <p>Taigi, centralizuoto ir decentralizuoto valdymo derinimas yra valstybės valdymo būdas, kuris gali būti efektyvesnis už vien centralizuotą valstybės valdymą, ypač atsižvelgiant į konkrečių visuomeninių santykių ypatumus, šiuo atveju – būtinumą derinti priimamus valstybinės žemės valdymo ir naudojimo sprendimus su teritorijų planavimo, statybos, infrastruktūros plėtros ir kitais sprendimais, sprendimus priimančių institucijų iniciatyvumą, poreikį pažinti visuomenės interesus, informacijos valdymą ir kitus aspektus, nuo kurių priklauso kiek efektyviai ir racionaliai bus naudojama valstybinė žemė.</p> <p>Pertvarka vykdoma pripažįstant, kad išplėtus savivaldybėms perduodamos patikėjimo teisės ribas savivaldybių teritorijų ribose, ne tik miestų ir miestelių teritorijų ribose, bus sudarytos geresnės sąlygos efektyvesniems valstybinės žemės tvarkymo sprendimams, naudos visuomenei kūrimui, racialesniam valstybės turto tvarkymui, o vienodą praktiką savivaldybėse užtikrins norminis atliekamų procedūrų ir priamųjų sprendimų teisinis reguliavimas, kontrolės mechanizmai, taip pat valstybės institucijų įgyvendinamos metodinės, konsultavimo, mokymų ir kitos priemonės, kaip tai šiuo metu atliekama kitose savivaldybių kuruojamose, visai šalies visuomenei svarbiose srityse.</p> <p>Formuluojant siūlomus sprendimus vertinama ir tai, kad stiprinant vietos savivaldos įgaliojimus, neturi nukentėti valstybės interesai. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad vietos savivalda suponuoja tam tikrą veiklos laisvę ir savarankiškumą, nepriklausomumą nuo valstybės valdžios institucijų, tačiau ši laisvė</p>
--	---

<p>valstybės valdžia konstituciniais pagrindais. Kiekviena iš minėtų viešosios valdžios sistemų įgyvendina jai būdingas funkcijas. Negalima savivaldos institucijoms priskirti tokių funkcijų, kurių jos nebūtų pajėgios vykdyti (Konstitucinio Teismo 2002 m. sausio 14 d., 2005 m. liepos 8 d. nutarimai). Taigi tam tikrų valstybės funkcijų perdavimas savivaldybėms yra konstituciškai pateisinamas, tačiau tai turi būti daroma išimtinai tik siekiant užtikrinti veiksmingesnę valstybės valdžios ir piliečių sąveiką, valdymo demokratiškumą (Konstitucinio Teismo 2002 m. gruodžio 24 d., 2005 m. liepos 8 d. nutarimai).</p> <p>Kadangi vietos savivalda yra savaveiksmiškumo pagrindais veikianti ir valstybės valdžios institucijoms tiesiogiai nepavaldi vietinė viešojo administravimo sistema, todėl manome, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) funkcijų, susijusių su valstybinės žemės valdymu, naudojimu ar disponavimu kaimo gyvenamosiose vietovėse, perdavimas savivaldybėms sukuria realias prielaidas savivaldybėms priimti tik vietinius poreikius atitinkančius sprendimus dėl valstybinės ar privačios žemės, neatsižvelgiant į bendrąją valstybės ir visuomenės interesą. Savivaldybių tikslai numatant valstybinės žemės plotus kaimo gyvenamosiose vietovėse panaudoti įvairiai ūkinei veiklai vykdyti galimai bus iškeliami prieš nacionalinio lygmens valstybės tikslus.</p> <p>Valstybė, atsisakydama valdymo, naudojimo ir disponavimo valstybine žeme kaimo gyvenamosiose vietovėse, o šias funkcijas perduodama vykdyti vietos savivaldos institucijoms, prarastų bet kokią realią įtaką ir teisę spręsti valstybinio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimus, formuoti ir vykdyti nuoseklią, efektyvią valstybinio turto valdymo politiką, užtikrinti valstybės reikmes, susijusias su valstybine žeme.</p>	<p>nėra beribė, o savarankiškumas nereiškia galimybės ignoruoti valstybės interesus. Todėl ypač svarbus yra savivaldybių ir valstybės interesų derinimo principas. Vienu atveju tai reiškiasi valstybei įvairiais būdais ir formomis remiant savivaldybes, kitu – koordinuojant bendrus veiksmus, kai siekiama reikšmingų socialinių tikslų, trečiu – valstybei įstatymo apibrėžtomis formomis prižiūrint savivaldybių veiklą (Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d. nutarimas). Valstybės interesų užtikrinimui įstatymų projektuose tikslinamos jau įtvirtintos atitinkamos priemonės: savivaldybėms perduodamos patikėjimo teisės apribojimai, patikėtinių veiklos kontrolė, patikėjimo teisės neperdavimas bei perduotos teisės pasibaigimas tais atvejais, kai valstybinė žemė yra reikalinga valstybei svarbiems projektams, ir kitos priemonės.</p>
--	---

	<p>1.2. Pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos paskelbto korupcijos žemėlapis¹, savivaldybės įvardijamos kaip vienos labiausiai korumpuotų institucijų, todėl perdavus joms valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo kaimo gyvenamosiose vietovės klausimus, galimai nukentėtų valstybės įvaizdis žemės tvarkymo ir administravimo srityje.</p> <p>Be to, Specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje skelbiama², kad Specialiųjų tyrimų tarnyba atlikusi nepotizmo intensyvumo tyrimą Lietuvos savivaldybėse nustatė, kad vidutiniškai administracijose dirba 18 procentų giminystės ryšiais susijusių asmenų, kai kuriose savivaldybėse nepotizmo intensyvumas siekia net iki 30–35 procentų. Akivaizdu, kad kuo didesnis nepotizmo intensyvumas įstaigoje, tuo didesnė rizika priimti neteisėtus sprendimus.</p> <p>Taigi siūlomi pakeitimai gali atverti kelią vietos valdžios korupcijai žemės ūkio sektoriuje, t. y. gali atsirasti rizika, kad savivaldybės darbuotojai pasinaudos savo pozicijomis asmeninei naudai ir priims neskaidrius sprendimus, pvz., priimant sprendimus išnuomoti žemės ūkio paskirties žemę.</p> <p>1.3. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad žemės ūkio paskirties žemė yra išskirtinės vertės ribotas gamtos išteklius, jos kokybė ir plotai su derlinguoju dirvožemiu nuolat mažėja dėl pramoninio poveikio, urbanistinės plėtros, kitų veiksnių (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 30 d. nutarimas). Jos neįmanoma pakeisti kitomis priemonėmis, skirtingai nuo kitų gamybos priemonių, žemė (dirvožemis) gali būti naudojama tik ten, kur ji yra susiformavusi.</p> <p>Žemės ūkio paskirties žemė yra esminė maisto gamybos priemonė tiek augalininkystėje, tiek gyvulininkystėje. Jos svarba kiekvienoje iš šių sričių yra šiek tiek skirtinga, tačiau tiek augalų, tiek gyvūnų auginimui žemės ūkio paskirties žemė atlieka</p>	
--	---	--

¹ <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvas-korupcijos-zemelapis/7437>

² <https://stt.lt/naujienos/7464/kaune-diskutuota-apie-nepotizmo-ir-interesu-konfliktu-valdyma-viesajame-sektoriuje:2695>

	<p>pagrindinį vaidmenį: 1) leidžia augalams išsivystyti ir suteikti žmonėms pagrindinius maisto produktus, tokius kaip grūdai, daržovės, vaisiai ir kt.; 2) nors gyvuliai tiesiogiai nėra auginami žemėje, jie taip pat priklauso nuo žemės ūkio paskirties žemės, nes jiems reikalinga žolė, pašarai ir kt., kad galėtų augti ir būti užauginti maistui. Taigi žemės ūkio paskirties žemė yra esminis išteklius maisto gamybai, be kurio žmonija tiesiog negalėtų išgyventi.</p> <p>Dauguma savivaldybių yra suinteresuotos vystyti urbanizaciją ir pramonę, nes tai gali skatinti ekonomikos augimą, pritraukti investicijas ir gerinti infrastruktūrą, tačiau urbanizacijos ir pramonės vystymas kaimo gyvenamosiose vietovėse dažnai vyksta žemės ūkio paskirties žemės plotų sąskaita. Taigi kyla grėsmė, kad įtvirtinus siūlomą teisinį reguliavimą, žemės ūkio paskirties žemės plotai nebūtų išsaugoti ir sparčiai mažėtų.</p> <p>1.4. Išplėtus savivaldybėms perduodamos patikėjimo teisės ribas savivaldybių teritorijų ribose, ne tik miestų ir miestelių teritorijų ribose, valstybinės žemės valdymas būtų perduodamas dideliame subjektų skaičiui (Lietuvos teritorija suskirstyta į 60 savivaldybių), todėl kyla abejonių, ar tokiu atveju būtų užtikrinta vieninga, nuosekli tokio valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo valdymo politika, t. y. savivaldybės yra savarankiškai veikiančios vietos valdžios institucijos, todėl yra didelė grėsmė, kad kitaip nei valstybės institucija, savivaldybės savarankiškai ir nevienodai spręstų valstybinės žemės valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimus. Nesuderinti valdžios sprendimai gali apsunkinti ūkininkų darbą, riboti jų galimybes ir trukdyti maisto gamybos užtikrinimui.</p> <p>1.5. Nėra aišku, ar savivaldybėms suteikus valstybinės žemės patikėtinio teises ir kaimo gyvenamosiose teritorijose, bus užtikrinamas naujų funkcijų nepertraukiamas vykdymas, užtikrinti žmogiškieji ištekliai su kompetencijomis.</p> <p>Nacionalinė žemės tarnyba susiduria su specialistų, vykdančių kaimo gyvenamosiose vietovėse esančios valstybinės</p>	
--	--	--

	<p>žemės patikėjimo teisės subjekto (patikėtinio) funkcijas, trūkumu. Tikėtina, kad savivaldybėms tapus kaimo gyvenamosiose vietovėse esančios valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektu (patikėtinu), tik dalis Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojų darbo santykius tęstų savivaldybėse, todėl įtvirtinus siūlomą teisinį reguliavimą nukentėtų žemės ūkio veiklą vykdančys subjektai, pvz., laiku nespėjus įteisinti valstybinės žemės naudojimo, ūkininkai prarastų galimybę tais kalendoriniais metais naudoti valstybinę žemę ir (arba) teisę deklaruoti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę ir pan.</p> <p>Norėtume atkreipti dėmesį, kad jau šiuo metu savivaldybių atstovai kelia klausimą dėl nepakankamų išteklių ir kvalifikuotų specialistų trūkumo regionuose, atliekant deleguotas funkcijas. Pažymime, kad susitikimų su socialiniais partneriais metu Žemės ūkio ministerijai ne kartą buvo išsakyti žemdirbių nusiskundimai, kad savivaldybėms perdavus patikėtinio funkcijas miestų ir miestelių teritorijose, susiduriama su dalies žemės valdymo funkcijų neveikimu ar veikimu su trukdžiais.</p> <p>Siuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 17 straipsnyje numatyta, kad prašymus susigražinti nuosavybėn, gauti nuosavybėn neatlygintinai ir pirkti valstybinę žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja ir sprendimus priima Nacionalinė žemės tarnyba, o pagal Žemės įstatymo projektą visos savivaldybės teritorijoje esančios valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams, patikėtiniais bus savivaldybės, todėl nėra aišku, kaip bus užbaigtas nuosavybės teisių atkūrimas kaimo gyvenamosiose teritorijose.</p>	
<p>2025-02-28 LR žemės ūkio ministerijos raštas Nr. 25- 2617;</p>	<p>Žemės įstatymo projekto 8 straipsniu siūloma papildyti Žemės įstatymo 32 straipsnio 6 dalį 2¹ punktu ir nustatyti, kad <i>meras „išnuomoja ir perduoda neatlygintinai naudoti valstybinės žemės sklypus, perduotus patikėjimo teise savivaldybei“</i>. Vietos savivaldos įstatymo projekto 2 straipsniu siūloma papildyti Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalį 27¹ punktu ir nustatyti,</p>	<p>Neatsižvelgta. Siekiant sudaryti valstybinės žemės nuomos sandorį (tame tarpe ir žemės ūkio paskirties), reikia laukti savivaldybės tarybos sprendimo, ne retai, kai sandoris atitinka Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalyje nustatytus kriterijus, reikia laukti ir Nacionalinės žemės tarnybos išvados. Savivaldybių tarybų posėdžiai vyksta ne dažniau kaip vieną kartą į mėnesį, bet dažnu atveju ir kas antrą mėnesį,</p>

<p>2025-05-05 raštas Nr. 25- 2617(2)</p>	<p><i>kad meras „Lietuvos Respublikos žemės įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka išnuomoja ir perduoda neatlygintinai naudotis savivaldybei patikėjimo teise valdyti perduotus valstybinės žemės sklypus (jų dalis)“.</i></p> <p>Kaip ir minėta pirmiau (žr. šio rašto 1.2 papunktį) savivaldybės įvardijamos kaip vienos labiausiai korumpuotų institucijų, kuriose fiksuojamas didelis nepotizmo intensyvumas.</p> <p>Taigi sprendimus dėl valstybinės žemės nuomos ir perdavimo neatlygintinai naudotis, mūsų nuomone, turėtų priimti savivaldybės taryba, o ne vienasmeniškai meras. Taip būtų sumažinta rizika priimti neteisingus sprendimus.</p> <p>Pažymime, kad ši Žemės ūkio ministerijos nuomonė yra taikoma tik dėl miestų ir miestelių teritorijų ribose savivaldybės patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės (kadangi siūlymui, kad savivaldybės taptų kaimo gyvenamosiose vietovėse esančios valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektu (patikėtiniu), nepritariame iš esmės).</p>	<p>todėl subjektams nuo prašymo pateikimo iki sandorio sudarymo vien dėl biurokratinių terminų tenka laukti nepagrįstai ilgą laiko tarpą. Siekiant pagreitinoti valstybinės žemės sklypų nuomos sandorių sudarymo procedūrą, siūloma pakeisti Žemės įstatymo 8 str. ir 9 str. savivaldybės tarybos kompetenciją perduodant merui. Sandoriams, kurie atitinka Žemės įstatymo 36² straipsnio 8 dalyje nustatytus kriterijus, merai turės gauti Nacionalinės žemės tarnybos išvadą dėl atitikties teisės aktų reikalavimams, kitus nuomos sandorius, kuriems nereikalinga išankstinė Nacionalinės žemės tarnybos išvada, tarnyba galės patikrinti vykdydama patikėtinių kontrolę, taip užtikrinant sudaromų sandorių teisėtumą ir skaidrumą.</p>
<p>2025-05-26 LR Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4- 01-4872</p>	<p>1.1. <i>Teisės dėl valstybinės žemės nuomos ir perdavimo naudotis panaudos pagrindais suteikimas vienasmeniškai sprendimą priimti galinčiam merui turėtų neigiamos reikšmės sprendimų ir susijusių procedūrų skaidrumui ir objektyvumui</i></p> <p>Projekto 3 straipsniu siūlomi Įstatymo 8 straipsnio („Valstybinės žemės perdavimas neatlygintinai ja naudotis (panauda)“) 3 dalies 1 punkto pakeitimai, kad:</p> <p>„3. Valstybinės žemės sklypus neatlygintinai naudotis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka perduoda:</p> <p>1) savivaldybių merai – kai valstybinės žemės sklypai perduoti patikėjimo teise savivaldybėms. Valstybinės žemės panaudos sutartį sudaro savivaldybės meras (toliau – meras) arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius;“.</p> <p>Projekto 4 straipsniu siūlomi Įstatymo 9 straipsnio („Valstybinės žemės išnuomojimas“) 1 dalies 1 punkto pakeitimai, kad:</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas projektų aiškinamasis raštas ir Žemės įstatymo 32 straipsnio 6 dalis 2¹ punktas papildytas reikalavimu, kad mero sprendimai, susiję su valstybinės žemės sklypų nuomos ar panaudos sandoriais būtų skelbiami savivaldybės interneto svetainėje.</p> <p>Grindžiant platesnių patikėjimo teisių savivaldybėms perdavimą, remiamasi Konstitucinio Teismo nutarimais, kuriuose nurodoma, kad kiekviena iš viešosios valdžios sistemų (tiek centrinė valdžia, tiek vietos savivalda – past.) įgyvendina jai būdingas funkcijas. Kita vertus, savivaldi teritorinė bendruomenė yra visos valstybinės bendruomenės – pilietinės Tautos dalis, todėl savivaldybių – teritorinių bendruomenių viešojo intereso negalima priešpriešinti visos valstybinės bendruomenės viešajam interesui, kurį pagal savo kompetenciją turi garantuoti ir valstybės institucijos. Tarp valstybės valdymo ir vietos savivaldos yra sąveika, pasireiškianti <i>inter alia</i> tuo, kad centralizuotas valstybės valdymas administraciniuose teritoriniuose vienetuose yra derinamas su decentralizacija, tuo, kad įstatymuose yra įtvirtinamas</p>

	<p>„1. Valstybinės žemės sklypus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka išnuomoja:</p> <p>1) merai – valstybinės žemės sklypus, perduotus patikėjimo teise savivaldybėms. Valstybinės žemės nuomos sutartį sudaro meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius;“.</p> <p>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimu, minėtos Projekto nuostatos svarstytinos dėl šių aspektų:</p> <p>1.1.1. Projekto priėmimo atveju sprendimus dėl valstybinės žemės sklypų nuomos ir jų suteikimo panaudos pagrindais priimtų <i>ne kolegialaus organo principais veikianti savivaldybės atstovaujamoji institucija</i> (kaip nustato galiojantis Įstatymas - savivaldybės tarybos), o merai, turintys vienasmeniškų sprendimų priėmimo teisę. Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimu, šis aspektas gali būti ydingas korupcijos rizikos pasireiškimo požiūriu atvejais, kadangi atskirais atvejais suinteresuotieji asmenys ar jų grupės gali siekti daryti poveikį mero priimamiems sprendimams, o tokio rizikos veiksnio pasireiškimo tikimybė yra didesnė (negu poveikio kolegialiajam organui).</p> <p>Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, sprendimų priėmimo delegavimas kolegialiems organams (savivaldybės taryboms) sudaro prielaidas objektyvesnių sprendimų priėmimui, o korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo požiūriu sukuria sąlygas didesniame sprendimus priimančio organo atsparumui.</p> <p>1.1.2. Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimu, sprendimų delegavimas savivaldybių taryboms taip pat užtikrina didesnę sprendimų priėmimo procesų skaidrumą, kadangi įgyvendinant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) nuostatas užtikrinamas savivaldybės tarybų priimamų sprendimų ir jų procedūrų viešumas, pavyzdžiui: pagal Vietos savivaldos 17 („Savivaldybės tarybos posėdžiai“) ir 21 straipsnius („Savivaldybės tarybos komitetų posėdžiai“)</p>	<p>centrinės valdžios institucijų ir savivaldybių bendradarbiavimas, tuo, kad valstybė įvairiais būdais ir formomis remia savivaldybes, taip pat tuo, kad valstybė įstatymų apibrėžtomis formomis prižiūri savivaldybių veiklą ir koordinuoja valstybės ir savivaldybių bendrus veiksmus, kai yra siekiama reikšmingų socialinių tikslų (Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d., 2000 m. birželio 13 d., 2001 m. birželio 28 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. gruodžio 24 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).</p> <p>Taigi, centralizuoto ir decentralizuoto valdymo derinimas yra valstybės valdymo būdas, kuris gali būti efektyvesnis už vien centralizuotą valstybės valdymą, ypač atsižvelgiant į konkrečių visuomeninių santykių ypatumus, šiuo atveju – būtinumą derinti priimamus valstybinės žemės valdymo ir naudojimo sprendimus su teritorijų planavimo, statybos, infrastruktūros plėtros ir kitais sprendimais, sprendimus priimančių institucijų iniciatyvumą, poreikį pažinti visuomenės interesus, informacijos valdymą ir kitus aspektus, nuo kurių priklauso kiek efektyviai ir racionaliai bus naudojama valstybinė žemė.</p> <p>Pažymėtina, kad nuomos ar panaudos sandoriams, kurie atitinka Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalyje (pasikeitus numeracijai 8 dalyje) nustatytus kriterijus, merai turės gauti Nacionalinės žemės tarnybos išvadą dėl atitikties teisės aktų reikalavimams, kitus nuomos ar panaudos sandorius, kuriems nereikalinga išankstinė Nacionalinės žemės tarnybos išvada, tarnyba galės patikrinti vykdydama patikėtinių kontrolę, taip užtikrinant sudaromų sandorių teisėtumą ir skaidrumą.</p>
--	---	---

	<p>viešinamos savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžių darbotvarkės; savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašai; savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžiai, siekiant veiklos viešumo ir skaidrumo, išskyrus uždarus posėdžius, transliuojami tiesiogiai; savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžių garso ir vaizdo įrašai skelbiami viešai reglamento nustatyta tvarka savivaldybės interneto svetainėje ir t. t.</p> <p>Šiuo atveju aktualu, kad mero sprendimams ir jų procedūroms atitinkamo viešinimo Vietos savivaldos įstatymas nenustato. Svarbu yra ir tai, kad nuo 2025 m. balandžio 15 d. įsigaliojo Vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio („Meras“) 5 dalies pakeitimai, naikinantys prievolę <i>visus</i> mero sprendimus (kurie įforminami potvarkiais) skelbti savivaldybės interneto svetainėje: pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 25 straipsnio pakeitimo įstatymą³ Nr. XV-145, nuo 2025 m. balandžio 15 d. <i>neprivaloma skelbti mero potvarkių, kuriuose yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios arba su asmens duomenimis, kurių skelbimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusios informacijos</i>.</p> <p>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimu, Projektu numatomi mero kompetencijai perduoti sprendimai daugumoje atvejų gali būti interpretuojami kaip atitinkantys minėtus Vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus (pavyzdžiui: kad valstybinės žemės nuomos ir (ar) panaudos sutartyse yra konkrečių asmenų duomenys arba komercinę paslaptį sudarantys duomenys), todėl kyla rizika, kad Projektu siūlomų nuostatų įgyvendinimas turės neigiamos reikšmės su valstybinės žemės nuoma ir suteikimu panaudos pagrindais priimamų sprendimų skaidrumui.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą darytina išvada, kad Projekto siūlomos nuostatos <i>turėtų neigiamos reikšmės</i> sprendimų dėl valstybinės žemės nuomos ar suteikimo naudotis panaudos</p>	
--	---	--

³ Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d89b1fc2192311f08fdabd4950271e2c>.

	pagrindais ir jų priėmimo procedūrų skaidrumui ir objektyvumui, o taip pat jų atsekamumui, kas galimai apsunkintų jų teisėtumo kontrolės funkcijų įgyvendinimą.	
2025-05-26 LR Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4- 01-4872	<p>1.2. <i>Projekto siūlymai išplėsti atvejų, kada sandoriai neturi būti derinami su Nacionaline žemės tarnyba, sąrašą, didina rizikų, susijusių su mero kompetencijai priskirtų sprendimų priėmimu, pasireiškimo tikimybę</i></p> <p>Projekto 16 straipsniu numatomi Įstatymo 36² straipsnio („Nacionalinės žemės tarnybos funkcijų atlikimo tvarka“) 9 dalies pakeitimai, kad (pateikiame lyginamąjį variantą):</p> <p>„9. Nacionalinės žemės tarnybos išvada teikiama dėl sandorių, atitinkančių bent vieną iš šių kriterijų:</p> <p><...></p> <p>~~2) sandoris sudaromas dėl įsiterpusio valstybinės žemės sklypo;~~</p> <p><...></p> <p>54) sandoris sudaromas dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypo, ne mažesnio kaip ~~2-10~~ ha ploto;“</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad:</p> <p>a) Projektu reikšmingai (5 kartus) didinamas valstybinės žemės sklypo ploto kriterijus (nuo 2 ha iki 10 h), kurių neatitinkantys sandoriai būtų nederinami su Nacionaline žemės tarnyba;</p> <p>b) Su Nacionaline žemės tarnyba taip pat nebūtų derinami sandoriai dėl įsiterpusių valstybinės žemės sklypų.</p> <p>1.3. Svarbu yra tai, kad minėti Projekto siūlymai Aiškinamajame rašte neatskleidžiami, o tai laikytina korupcijos rizikos veiksnium. Be to, aktualu yra ir tai, kad pagal Projekto siūlomas nuostatas sprendimus dėl tokių valstybinės žemės sklypų nuomos priimti vienasmeniškai galėtų savivaldybių merai. Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytoje 2.2 pastaboje paminėtus korupcijos rizikos veiksnius manome, kad su tokie sprendimai ir su jais susijusios procedūros būtų mažiau skaidrios ir objektyvios.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Dėl siūlomo Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalies (pasikeitus numeracijai 8 dalies) pakeitimo papildytas projektų aiškinamasis raštas.</p> <p>Siekiant efektyvinti Nacionalinės žemės tarnybos atliekamą patikėtinių kontrolės funkciją ir atsižvelgiant į praktikoje paaaiškėjusią informaciją, patikslinta Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalis (pasikeitus numeracijai 8 dalis), atsisakant kriterijaus, kad nebūtų tikrinami sandoriai dėl įsiterpusių žemės plotų, kadangi formuojant įsiterpusį žemės sklypą yra atliekamos rengiamų žemės reformos žemėtvarkos projektų, žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektų, detaliųjų planų valstybinės priežiūros tikrinimo procedūros pačios Nacionalinės žemės tarnybos, tai ji sudalyvauja sklypo tinkamumo vertinime formuojant sklypą, todėl išvados dėl tokių sklypų nuomos ar panaudos sandorių yra perteklinės. Patikslinti kriterijai, kad būtų vertinami sandoriai ne pagal visą kitos paskirties žemės sklypo plotą, o tik pagal išnuomojamą, didesnę nei 0,30 ha plotą, kuris dažnu atveju būna net kelis kartus mažesnis už bendrą žemės sklypo plotą, taip pat padidintas plotas nuo kurio išvada būtų reikalinga dėl žemės ūkio paskirties žemės sklypų sandorių padidinant plotą iki 10 ha kaimo gyvenamosiose vietovėse, o miestų ir miestelių teritorijų ribose paliekama, kad išvada reikalinga dėl žemės ūkio paskirties valstybinės žemės sklypų, kurių plotas yra iki 2 ha.</p>

<p>2025-05-26 LR Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4- 01-4872</p>	<p>1.4. <i>Teisės dėl valstybinės žemės nuomos ir perdavimo naudotis panaudos pagrindais suteikimas vienasmeniškai sprendimą priimti galinčiam merui turėtų neigiamos reikšmės sprendimų ir susijusių procedūrų skaidrumui ir objektyvumui</i></p> <p>Vietos savivaldos įstatymo projekto esmė – pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio („Savivaldybės tarybos kompetencija“) 2 dalies 20 punkto nuostatas <i>išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai</i> priskirtos sprendimų dėl savivaldybei patikėjimo teise valdyti perduotų valstybinės žemės sklypų (jų dalių) nuomos ir perdavimo neatlygintinai naudotis panaudos pagrindais teisės perdavimas mero kompetencijai.</p> <p>1.5. Kadangi minėto teisės akto projekto priėmimo atveju atitinkamus sprendimus priimtų ne kolegialus organas, o vienasmeniską sprendimų teisę turintis subjektas (meras), atsižvelgdami į aukščiau dėl Projekto 2.2 (2.2.1 – 2.2.2) pastaboje pateiktus argumentus darome išvadą, kad teisės dėl valstybinės žemės nuomos ir perdavimo naudotis panaudos pagrindais suteikimas vienasmeniškai sprendimą priimti galinčiam merui turėtų neigiamos reikšmės sprendimų ir susijusių procedūrų skaidrumui ir objektyvumui, o taip pat jų atsekamumui, kas galimai apsunkintų jų teisėtumo kontrolės funkcijų įgyvendinimą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas projektų aiškinamasis raštas ir Žemės įstatymo 32 straipsnio 6 dalis 2¹ punktas papildytas reikalavimu, kad mero sprendimai, susiję su valstybinės žemės sklypų nuomos ar panaudos sandoriais būtų skelbiami savivaldybės interneto svetainėje.</p> <p>Grindžiant platesnių patikėjimo teisių savivaldybėms perdavimą, remiamasi Konstitucinio Teismo nutarimais, kuriuose nurodoma, kad kiekviena iš viešosios valdžios sistemų (tiek centrinė valdžia, tiek vietos savivalda – past.) įgyvendina jai būdingas funkcijas. Kita vertus, savavaldi teritorinė bendruomenė yra visos valstybinės bendruomenės – pilietinės Tautos dalis, todėl savivaldybių – teritorinių bendruomenių viešojo intereso negalima priešpriešinti visos valstybinės bendruomenės viešajam interesui, kurį pagal savo kompetenciją turi garantuoti ir valstybės institucijos. Tarp valstybės valdymo ir vietos savivaldos yra sąveika, pasireiškianti <i>inter alia</i> tuo, kad centralizuotas valstybės valdymas administraciniuose teritoriniuose vienetuose yra derinamas su decentralizacija, tuo, kad įstatymuose yra įtvirtinamas centrinės valdžios institucijų ir savivaldybių bendradarbiavimas, tuo, kad valstybė įvairiais būdais ir formomis remia savivaldybes, taip pat tuo, kad valstybė įstatymų apibrėžtomis formomis prižiūri savivaldybių veiklą ir koordinuoja valstybės ir savivaldybių bendrus veiksmus, kai yra siekiama reikšmingų socialinių tikslų (Konstitucinio Teismo 1998 m. vasario 18 d., 2000 m. birželio 13 d., 2001 m. birželio 28 d., 2002 m. sausio 14 d., 2002 m. gruodžio 24 d., 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).</p> <p>Taigi, centralizuoto ir decentralizuoto valdymo derinimas yra valstybės valdymo būdas, kuris gali būti efektyvesnis už vien centralizuotą valstybės valdymą, ypač atsižvelgiant į konkrečių visuomeninių santykių ypatumus, šiuo atveju – būtinumą derinti priimamus valstybinės žemės valdymo ir naudojimo sprendimus su teritorijų planavimo, statybos, infrastruktūros plėtros ir kitais sprendimais, sprendimus priimančių institucijų iniciatyvumą, poreikį pažinti visuomenės interesus, informacijos valdymą ir kitus aspektus,</p>
--	--	--

		<p>nuo kurių priklauso kiek efektyviai ir racionaliai bus naudojama valstybinė žemė.</p> <p>Pažymėtina, kad nuomos ar panaudos sandoriams, kurie atitinka Žemės įstatymo 36² straipsnio 9 dalyje (pasikeitus numeracijai 8 dalyje) nustatytus kriterijus, merai turės gauti Nacionalinės žemės tarnybos išvadą dėl atitikties teisės aktų reikalavimams, kitus nuomos ar panaudos sandorius, kuriems nereikalinga išankstinė Nacionalinės žemės tarnybos išvada, tarnyba galės patikrinti vykdydama patikėtinių kontrolę, taip užtikrinant sudaromų sandorių teisėtumą ir skaidrumą.</p>
<p>2025-05-05 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos raštas Nr. A51- 74886/25</p>	<p>9. Taisyklėse, galiojusiose iki 2004 m., buvo nustatyta, kad valstybinė žemė išnuojama ir nuomotinas žemės sklypo dydis nustatomas pagal proporcingai turimą nekilnojamąjį turtą žemės sklype, t. y. nebuvo nustatytas reikalavimas rengti atskirai funkcionuojantiems statiniams žemės sklypo dalių plano. Pagal iki 2004 m. galiojusių Taisyklių nuostatas, yra priimti administraciniai sprendimai dėl žemės sklypo dalių nustatymo ir išnuojimo arba pardavimo proporcingai atskirai funkcionuojantiems statiniams (gamybiniuose sklypuose tame pačiame sklype gali būti sudaryta tokių sandorių dešimtimis, kartais ir šimtais). Todėl šiai dienai iš asmenų reikalauti parengti žemės sklypų planus su išskirtomis savarankiškai funkcionuojančių statinių dalimis nuo 2004 m. pasikeitus reglamentavimui, ir kai tame pačiame sklype pakitus statinio savininkui keičiama arba sudaroma nauja valstybinės žemės nuomos / pirkimo–pardavimo sutartis, manome, yra perteklinis reikalavimas sukeliantis papildomą administracinę ir finansinę naštą, nes tokiu atveju reiktų tikslinti ne tik kitos institucijos priimtą administracinį sprendimą dėl nuomojamų žemės sklypo dalių nustatymo, bet ir visas pagal jį sudarytas nuomos ir pardavimo sutartis.</p> <p>Atsižvelgdami į šią problematiką ir į tai, kad su ja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija buvo supažindinta Raštu (Rašte nurodant datas buvo padaryta techninė klaida, vietoje 2004 m.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nors reikalavimas asmeniui kartu su prašymu įsigyti ar nuomoti be aukciono valstybinės žemės sklypą (jo dalį), be kitų dokumentų, pateikti valstybinės žemės sklypo dalių planą, kuriame būtų išskirtos kiekvienam savarankiškai funkcionuojančiam statiniui ar įrenginiui reikalinga žemės sklypo dalis ir nustatytas šių dalių plotas, pirmą kartą atsirado tik 2004 m. lapkričio 18 d., kai įsigaliojo naujos redakcijos Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“, (pažymėtina, kad toks reikalavimas galioja iki šiol), visi nuo 2004 m. pabaigos priimami administraciniai dėl parduotinių ar išnuomotinių valstybinės žemės sklypų dalių dydžių turėjo būti nustatomi pagal pateikiamus žemės sklypo dalių planus (žr., pvz., šių taisyklių redakcijos, galiojusios nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 28 d., 16.2 papunktį ir 33 punktą). Pagal bendrą teisės principą Iš ne teisės negali atsirasti teisė (lot. <i>Ex injuria jus non oritur</i>). Todėl, jeigu administraciniai sprendimai dėl valstybinės žemės sklypo dalių apskaičiavimo ir nustatymo buvo priimti nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, t. y. nesant parengtų valstybinės žemės sklypo dalių planų, nėra pagrindo šiuo metu kurti taisyklę, leidžiančią tokius pažeidimus toleruoti ir jų neištaisyti.</p>

	<p>nurodyta 2024 m.), siūlome papildyti ŽĮ 9 straipsnį 30 dalimi ir nurodyti, kad:</p> <p>„30. Tais atvejais, kai iki 2004 m. buvo priimti administraciniai sprendimai dėl valstybinės žemės sklypų dalių nustatymo ir (ar) jų nuomos ar pardavimo, kai nuomotinos ar parduotinos žemės sklypo dalys buvo nustatytos proporcingai žemės sklype valdomam nekilnojamajam turtui ar atsižvelgiant į rašytinį žemės sklype valdomo nekilnojamojo turto savininkų susitarimą, esami sandoriai tikslinami ir (ar) nauji nuomos ar pirkimo–pardavimo sandoriai šiuose žemės sklypuose sudaromi vadovaujantis iki 2004 m. priimtu administraciniu sprendimu, nereikalaujant rengti žemės sklypo dalių plano, kuriame pagal Metodikos reikalavimus būtų išskirtos dalys ir nustatyti tų dalių plotai, reikalingi savarankiškai funkcionuojančių statinių eksploatavimui, išskyrus atvejus, jei visi tokia žemės sklype esantys naudotojai sutartų dėl tokio plano parengimo būtinumo ir jei toks sprendimas neprieštarautų viešajam interesui.“</p> <p>Atlikus šiuos ŽĮ pakeitimus, atitinkamai būtų sudaryta galimybė tuo pačiu aspektu patikslinti Taisykles ir Mediką.</p>	
<p>2025-05-06 TERITORIJŲ PLANAVIMO CENTRAS KTU Architektūros ir statybos institutas</p>	<p>Siekiant racionalaus žemės panaudojimo ir darnaus regionų vystymo, siūloma sustabdyti valstybinės žemės perdavimo savivaldybėms procesą, kol nebus atlikti reikiami paruošiamieji darbai. Prieš vykdant valstybinės žemės reformą siūlomą atlikti šiuos darbus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parengti ilgalaikę valstybės teritorijos racionalaus naudojimo ir apsaugos strategiją, • perskirstyti teritorijų planavimo organizavimo teises tarp Aplinkos ministerijos ir savivaldybių, Aplinkos ministerijai pavedant savivaldybių teritorijų ir kurortų planavimo organizavimą. • įtvirtinti žemės sklypų pertvarkymo vykdymą urbanizuojamose teritorijose 	<p>Neatsižvelgta. Pasiūlymai nesusiję su Projektų tikslais. LR Seimas 2022 m. birželio 30 d. pritarė Žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1311 ir savivaldybės nuo 2024 m. sausio 1 d. tapo valstybinės žemės patikėtinėmis miestų ir miestelių teritorijų ribose. Pagrindinis įrankis darniai plėtrai - teritorijų planavimas ir jis turi būti kokybiškas. Statybos sektoriaus vystymo agentūros kuriami nauji skaitmeninės informacijos (stebėsenos) įrankiai, padės įvertinti plėtros poreikius ir pagrįstai užtikrinti darnios plėtros reikalavimus, naujo reguliavimo kurti nėra pagrindo.</p>

	<p>Kol aukščiau išdėstyti siūlymai bus įgyvendinti, siūloma atsisakyti Įstatymų projektuose numatomų nuostatų dėl valstybinės žemės valdymo perdavimo savivaldybėms. Vietoje to siūloma išplėsti galiojančio Žemės įstatymo 7 straipsnį, jo antroje dalyje nustatant papildomus atvejus, pagal kuriuos savivaldybėms būtų perduodami atskiri valstybinės žemės sklypai. Siūlomi atvejai – žemės konsolidacijos ir žemės sklypų pertvarkymo projektų vykdymui; civilinės saugos objektų formavimui.</p>	
--	--	--